מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להבין מושגי יסוד בדמוקרטיה: רוב, מיעוט, הצבעה
- לזהות טענה, טענה נגדית והפרכה בטקסט טיעוני
- לתרגל בדיקת מידע מהימן ושיח מכבד

גרסת חנ"מ – פחות פריטים, עד 3 אפשרויות בחירה, בנק מילים, גופן מוגדל ושורות כתיבה רחבות. מומלץ להקריא את ההוראות בקול ולעבוד חלק אחר חלק, בלי הגבלת זמן.

חלק א' – הבנה בסיסית

1. ב – שלטון שבו האזרחים מחליטים יחד
2. ב – לאפשר לקבל החלטות משותפות
3. ב – דעה שמנוגדת לטענה המרכזית

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – בדמוקרטיה יש לשמור גם על זכויות המיעוט
2. נכון – כך נהגו תלמידי בית הלל בדיונים
3. נכון – כך הטיעון נשלם ומשכנע יותר

חלק ג' – השלמת מילים

1. רוב
2. לעצור

חלק ד' – התאמה

1 – ב (הקבוצה הגדולה יותר שמחליטה)
2 – ד (קבוצה קטנה יותר שזכויותיה נשמרות)
3 – א (הצבעה שבה לא יודעים למי הצביע כל אחד)
4 – ג (דעה שמנוגדת לטענה המרכזית)

חלק ה' – סדר נכון – בודקים מידע

1. עוצרים לפני ששולחים ידיעה הלאה
2. בודקים מהו המקור של המידע
3. מחליטים אם המידע נראה מהימן
4. משתפים את המידע רק אם בטוחים שהוא נכון

חלק ו' – כתיבה

1. תשובה טובה תכלול עמדה ברורה, נימוק אחד לפחות, טענה נגדית ותשובה עליה, וסיכום קצר.

כרטיס יציאה – מה לחפש

- הגדרה בסיסית נכונה של שלטון העם או קבלת החלטות משותפת
- הבנה שטענה נגדית מנוגדת לטענה וההפרכה מגיבה אליה
- אזכור של בדיקת מקור/מהימנות לפני שיתוף

טיפים להפעלה:

- אפשר להריץ את חלק ההתאמה בזוגות ואז לבדוק במליאה
- לחלק התלמידים המתקשים ניתן לדלג על הפריטים המסומנים כקשים
- בחלק הכתיבה כדאי לתת דוגמה אחת קצרה לפני שהתלמידים כותבים לבד

דף תרגול: דמוקרטיה וזכות ההצבעה

דף התלמיד/ה חנ"מ

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בדף זה נתרגל מושגים הקשורים לדמוקרטיה, הצבעה, רוב ומיעוט, ולכתיבת טיעון מנומק.

בנק מילים: רוב | לעצור

1 חלק א' – הבנה בסיסית

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מהי דמוקרטיה?

א) שלטון של אדם אחד ב) שלטון שבו האזרחים מחליטים יחד

ג) שלטון של הצבא

2. מה תפקיד ההצבעה בדמוקרטיה?

א) לבדר את הציבור ב) לאפשר לקבל החלטות משותפות ג) להעניש אנשים

3. מהי טענה נגדית?

א) חזרה על הטענה המרכזית ב) דעה שמנוגדת לטענה המרכזית

ג) סיכום הטקסט

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	בדמוקרטיה הרוב רשאי לפגוע בזכויות הבסיסיות של המיעוט	☐	☐
2	כלל בית הלל אומר לחזור על דברי הצד השני לפני שעונים לו	☐	☐
3	מאמר טיעון טוב מתייחס גם לטענה נגדית	☐	☐

3 חלק ג' – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. בדמוקרטיה ההחלטות מתקבלות לרוב על פי דעת ה_____

2. לפני שמאמינים לידיעה מרעישה צריך _____ , לבדוק ולהחליט

4 חלק ד' – התאמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. רוב	___	**א.** הצבעה שבה לא יודעים למי הצביע כל אחד
2. מיעוט	___	**ב.** הקבוצה הגדולה יותר שמחליטה
3. הצבעה חשאית	___	**ג.** דעה שמנוגדת לטענה המרכזית
4. טענה נגדית	___	**ד.** קבוצה קטנה יותר שזכויותיה נשמרות

5 חלק ה' – סדר נכון – בודקים מידע

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	משתפים את המידע רק אם בטוחים שהוא נכון
☐	מחליטים אם המידע נראה מהימן
☐	עוצרים לפני ששולחים ידיעה הלאה
☐	בודקים מהו המקור של המידע

6 חלק ו' – כתיבה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. כתבו פסקת טיעון קצרה: האם כל החלטה כיתתית צריכה להתקבל בהצבעה? נמקו וציינו טענה נגדית אחת ותשובה לה.

כרטיס יציאה

מהי דמוקרטיה, במשפט אחד?

מה ההבדל בין טענה נגדית להפרכה?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀